

Osvobození od DPH

- U plnění, která jsou předmětem DPH, přichází v úvahu pouze 3 možnosti:
 1. Uplatnění DPH podle příslušné sazby DPH a to u plnění, která nejsou od DPH osvobozena,
 2. Osvobození od DPH bez nároku na odpočet DPH na vstupu (a to u plnění definovaných v § 51 ZDPH (a dále podrobně definovaných v § 52 – 62 ZDPH)),
 3. Osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH na vstupu (a to u plnění definovaných v § 63 ZDPH (a dále podrobně definovaných v § 64 – 71 ZDPH))

Osvobození od DPH bez nároku na odpočet (§ 51 ZDPH a následující)

■ Osvobozenými plněními bez nároku na odpočet jsou:

- ◆ poštovní služby (§ 52),
- ◆ rozhlasové a televizní vysílání (§ 53),
- ◆ finanční činnosti (§ 54),
- ◆ pojišťovací činnosti (§ 55),
- ◆ převod a nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, nájem dalších zařízení (§ 56),
- ◆ výchova a vzdělávání (§ 57),
- ◆ zdravotnické služby a zboží (§ 58),
- ◆ sociální pomoc (§ 59),
- ◆ provozování loterií a jiných podobných her (§ 60),
- ◆ ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61),
- ◆ dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně (§ 62).

- U plnění, která jsou osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně, vzniká povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění ke dni jeho uskutečnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve.
- Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění.

Osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH (§ 63 ZDPH a násl.)

- Plněními osvobozenými od daně s nárokem na odpočet jsou:
 - ◆ dodání zboží do jiného členského státu (§ 64),
 - ◆ pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65),
 - ◆ vývoz zboží (§ 66),
 - ◆ poskytnutí služby do třetí země (§ 67),
 - ◆ osvobození ve zvláštních případech (§ 68),
 - ◆ přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží (§ 69),
 - ◆ přeprava osob (§ 70),
 - ◆ dovoz zboží (§ 71),
 - ◆ dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím (§ 71a až 71f).

- U plnění, která jsou osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně, vzniká povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění ke dni jeho uskutečnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve, pokud zákon o DPH nestanoví jinak.
- Plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění.

Osvobození při dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)

- Dodání zboží do jiného členského státu plátcem osobě registrované k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou dodání zboží osobě, pro kterou pořízení zboží v jiném členském státě není předmětem daně.
- Dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu plátcem osobě v jiném členském státě, který je odeslán nebo přepraven z tuzemska plátcem nebo osobou, která nový dopravní prostředek pořizuje, nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně.

- Dodání zboží, které je předmětem spotřební daně, do jiného členského státu plátcem osobě povinné k dani, která není registrovaná k dani v jiném členském státě, nebo právnické osobě, která není registrovaná k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud odeslání nebo přeprava zboží je uskutečněna podle zvláštního právního předpisu, a povinnost platit spotřební daň vzniká pořizovateli v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží.
- Přemístění obchodního majetku plátce z tuzemska do jiného členského státu pro účely jeho podnikání podle § 13 odst. 6 ZDPH je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud plátce prokáže, že zboží bylo přemístěno do jiného členského státu a bylo předmětem daně při pořízení zboží v tomto členském státě.

Osvobození při pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65)

- Pořízení zboží z jiného členského státu je osvobozeno od daně, pokud dodání takového zboží plátcem v tuzemsku je v každém případě osvobozeno od daně.
- Pořízení zboží z jiného členského státu je osvobozeno od daně, pokud dovoz takového zboží je osvobozen od daně.

Osvobození při vývozu zboží (§ 66)

- Osvobozeno od daně při vývozu zboží do třetí země je dodání zboží plátcem, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska do třetí země
 - a) prodávajícím nebo jím zmocněnou osobou, nebo
 - b) kupujícím nebo jím zmocněnou osobou, jestliže kupující nemá v tuzemsku sídlo, místo podnikání ani místo pobytu, ani provozovnu, s výjimkou zboží přepravovaného kupujícím za účelem vybavení nebo zásobení rekreačních lodí nebo letadel, popřípadě jiného prostředku pro dopravu pro soukromé použití.Osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně je také umístění nebo dodání zboží do svobodného pásma nebo svobodného skladu v tuzemsku.

Vývoz zboží je plátce povinen prokázat daňovým dokladem podle § 30 odst. 4 a 5. V případě, že výstup zboží z území Evropského společenství není potvrzen celním orgánem na daňovém dokladu, může plátce prokázat výstup zboží jinými důkazními prostředky.

Osvobození při poskytnutí služby do třetí země (§ 67 ZDPH)

- Poskytnutí služby do třetí země osobě, která nemá v tuzemsku sídlo, místo podnikání ani provozovnu, s místem plnění v tuzemsku, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně.
- Službou podle předchozího odstavce jsou práce na movitém majetku, který je pořízen nebo dovezen za účelem provedení těchto prací v tuzemsku a následně je odeslán nebo přepraven do třetí země osobou, která tyto služby poskytla, nebo osobou, pro kterou jsou tyto služby poskytnuty, nebo zmocněnou třetí osobou.

Osvobození přepravy a služeb přímo vázaných na dovoz a vývoz zboží (§ 69 ZDPH)

- Přeprava zboží při vývozu je v tuzemsku osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně. Služby přímo vázané na dovoz, včetně přepravy zboží při dovozu, které je povinna osoba, které vzniká daňová povinnost nebo povinnost přiznat daň podle § 23 ZDPH (dovoz), zahrnout do základu daně podle § 38 ZDPH, jsou v tuzemsku osvobozeny od daně s nárokem na odpočet daně.
- Služby, které jsou přímo vázány na dovoz zboží podle §12 odst. 2 ZDPH a vývoz zboží, jsou osvobozeny od daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou služeb uvedených v § 51 ZDPH, pokud zákon nestanoví jinak.

Osvobození přepravy osob (§ 70)

- **Přeprava osob a jejich zavazadel** mezi jednotlivými členskými státy a dále mezi členskými státy a třetími zeměmi, **včetně služeb přímo souvisejících s touto přepravou**, je v tuzemsku osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně. **Za služby přímo související s touto přepravou osob se považují zejména služby zajištění přepravy osob jménem a na účet jiné osoby, prodej přepravních dokladů, vystavení dokladů, vytvoření rezervace a její změna a výměna přepravních dokladů.** Tato přeprava je osvobozena, i když je prováděna osobami, které jsou registrovány k dani v jiném členském státě, nebo zahraniční osobou povinnou k dani. Zpáteční přeprava se považuje za samostatnou přepravu.

Osvobození při dovozu zboží (§ 71)

- V tomto případě platí základní pravidlo – osvobození od cla, osvobození od daně,
- Toto základní pravidlo potom obsahuje výjimky popsané v § 71 ZDPH (a to jak ve smyslu zúžení, tak rozšíření), takže např:
 - ◆ Od daně je také osvobozen dovoz zboží, pokud by dodání tohoto zboží plátcem v tuzemsku bylo v každém případě osvobozeno od daně.
 - ◆ Od daně je osvobozen také dovoz zboží, při kterém vzniká daňová povinnost v tuzemsku, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně podle § 64 ZDPH.

Osvobození od daně při dovozu zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a při dovozu pohonných hmot cestujícím

- Od daně je v tuzemsku osvobozen příležitostný dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího, pokud je toto zboží určeno k osobnímu užívání cestujícím, k užívání členy jeho rodiny nebo jako dar a z povahy ani množství zboží nelze usuzovat, že je dováženo pro obchodní účely, a pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 71b až 71d a v § 71f.

- Dovoz zboží cestujícím v letecké dopravě je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 430 EUR na osobu.
- Dovoz zboží cestujícím v rámci rekreačního nebo sportovního létání je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 300 EUR na osobu.
- Při dovozu zboží cestujícím mladším patnácti let se výše uvedené částky snižují na částku 200 EUR na osobu.
- Pro přepočítání hodnoty zboží na českou měnu se použije kurz platný první pracovní den měsíce října roku předcházejícího dovozu zboží zveřejněný v Úředním věstníku Evropské unie. Takto přepočítaná hodnota zboží na českou měnu se zaokrouhlí na stokoruny.

Dovoz zboží cestujícím v případě, že se jedná o dovoz tabákových výrobků, je v tuzemsku osvobozen od daně nejvýše v rozsahu

- ◆ a) 200 cigaret,
 - ◆ b) 100 doutníků o hmotnosti jednoho kusu nejvýše 3 gramy,
 - ◆ c) 50 doutníků o hmotnosti jednoho kusu vyšší než 3 gramy, nebo
 - ◆ d) 250 g tabáku ke kouření.
- Pro účely osvobození od daně představuje každé množství jednotlivých druhů výrobků uvedené v předchozím odstavci 100 % celkového množství, které lze osvobodit od daně. Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství těchto výrobků, pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 %.
- Osvobození od daně podle předchozích odstavců se nevztahuje na zboží dovezené cestujícím mladším sedmnácti let.

■ Dovoz zboží cestujícím v případě, že se jedná o dovoz alkoholu a alkoholických nápojů, s výjimkou tichého vína a piva, je v tuzemsku osvobozen od daně nejvýše v rozsahu

- ◆ a) 1 litru alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah lihu přesahuje 22 % objemových, nebo nedenaturovaného alkoholu s obsahem lihu nejméně 80 % objemových, nebo
- ◆ b) 2 litrů alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah alkoholu nepřesahuje 22 % objemových.

■ Pro účely osvobození od daně představuje každé množství jednotlivých druhů výrobků uvedené v předchozím odstavci 100 % celkového množství, které lze osvobodit od daně. Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství těchto výrobků, pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 %.

■ Při dovozu tichého vína a piva je v tuzemsku osvobozen od daně dovoz zboží cestujícím v množství nejvýše 4 litry tichého vína na osobu a 16 litrů piva na osobu.

■ Osvobození od daně podle předchozích odstavců se nevztahuje na zboží dovezené cestujícím mladším sedmnácti let.

- Dovoz zboží při výkonu práce členem posádky letadla, které je používáno k přepravě mezi třetími zeměmi a tuzemskem, nebo dovoz zboží členem posádky letadla v rámci rekreačního nebo sportovního létání, je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 300 EUR na osobu.
- Od daně je v tuzemsku osvobozen dovoz pohonných hmot v běžné nádrži motorového prostředku pro dopravu a dovoz pohonných hmot v množství nejvýše 10 litrů v přenosné nádrži v jednom motorovém prostředku pro dopravu.